

כאייל תערוג

פרשת שבוע לעילוי נשמת אייל מבורך מוימו הי"ד

לפרשת בא תשפ"ה

בפרשתנו ממשיך המו"מ בין משה לפרעה על יציאת בני ישראל ממצרים. ובמשא ומתן הזה נראה לכאורה שמשה משקר לפרעה. שואל על כך האברבנאל:

"השאלה השש עשרה: באמרו (ג', יח): "ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים". כי איך ציווה יתברך למשה רבנו עליו השלום שיאמר בשמו דבר כזב ושקר? ויותר טוב היה שיאמר בביאור: 'שלח את העם מתחת סבלות מצרים'. ומה תועלת היה בסיפור הזה, אחרי שפרעה בעל כורחו ישלחם מארצו ולא מפאת דבריהם?"

ברוח הימים שלנו – האם משה ניסה באמת לשכנע את פרעה ללכת על עסקה חלקית? ואם לא, מדוע היה צריך לשקר?

לשאלה זו מספר תשובות המובאות ע"י הרב אלחנן סמט בספרו "עיונים בפרשות השבוע". אבל את התשובה שאליה יותר "התחברתי" באופן אישי, שמעתי בשיעורו של הרב מנשה וינר, שהביאה על בסיס דבריו של הרב יעקב מדן.

משה לא משקר לפרעה!! כשמשה מבקש נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר, ולכל אורך המו"מ הוא לא יודע בוודאות שבני ישראל לא יחזרו למצרים!!

בני ישראל כעם של עבדים, צריך לבחור בעצמו אם לצאת ממצרים ולהתמודד עם אי הוודאות שבנדודים במדבר, או אולי להישאר בביטחון שבישיבה ליד סיר הבשר במצרים, שם התנאים קשים כרגע, אבל לפחות יש אוכל ומים, ואולי בעתיד המצב ישתפר...

את הבחירה הזו לא ניתן לעשות במצרים. עם ישראל צריך לעשות אותה ללא השפעת המצרים ולכן נדרש להתרחק "דרך שלשת ימים". ובאמת כפי שכתוב בפרשה שלנו "ואנחנו לא נדע מה נעבד את ה' עד בואנו שמה".

האם ואיפה היתה הבחירה הזו? במרה!!

שלשה ימים אחרי שנפטרים בני ישראל מאימת המצרים בים סוף, מגיעה שעת הבחירה שנדחתה אל מעבר לשלשת הימים המדוברים, בגלל המרדף של פרעה והמצרים.

כב וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת-יִשְׂרָאֵל מִיַּם-סוּף, וַיֵּצְאוּ אֶל-מִדְבַּר-שׁוּר; וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת-יָמִים בַּמִּדְבָּר, וְלֹא-מָצְאוּ מַיִם. **כג** וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה--וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמֶּרְהָ, כִּי מָרִים הֵם; עַל-כֵּן קָרָא-שְׁמָהּ, מִרְהָ. **כד** וַיֵּלְכוּ הָעָם עַל-מִשְׁהָ לֹאמֹר, מֶה-נִּשְׁתֶּה. **כה** וַיִּצְעַק אֶל-יְהוָה, וַיֹּאמֶר יְהוָה עֹץ, וַיִּשְׁלַךְ אֶל-הַמַּיִם, וַיִּמָּתְקוּ הַמַּיִם;

במרה מתמודדים בני ישראל עם המשבר הראשון שמאפיין את חיי הנדודים במדבר. שם הם עומדים למבחן. הם אמנם מתלוננים, אבל לא מזכירים את מה שיזכירו לא פעם ולא פעמיים בהמשך – את השאיפה לחזור למצרים. במרה הם בוחרים שלא לחזור למצרים!!

הם עוברים את המבחן בציון "עובר", שמאלץ אותם לחיות במדבר ארבעים שנה, אבל הופך אותם באותו הרגע לעם ה' שראוי לקבל את התורה. ועל כך נאמר בהמשך הפסוקים "שם שם לו חוק ומשפט ושם נסהו".

גם אנחנו כעם וכמדינה עומדים בתקופה האחרונה למבחן.

מי שבזכותם אנחנו עוברים את המבחן בהצלחה הם לוחמינו, ובראשם מי שהקריבו את חייהם או את בריאותם הנפשית ו/או הגופנית. ועל כך אנחנו חייבים להם כולנו את ההוקרה, ההערכה, והכרת התודה! זכותם תגן עלינו אמן.

שבת שלום - עודד אורנשטיין